

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 6390/2567

ธนาคาร อ. โจทก์ บริษัทบริหารสินทรัพย์ พ. ผู้ร้อง เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ ผู้คัดค้าน นาย ป. จำเลย
กฎหมายที่เกี่ยวข้อง พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 95, พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 96,
พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 97

ย่อ / หลักกฎหมาย

พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 97 มิได้ให้ความหมายของคำว่า "พลั้งเผลอ" ไว้ จึงต้องให้ความหมายของคำว่า "พลั้งเผลอ"ตามพจนานุกรม คือ ผิดพลาดเพราะหลงลืมไปชั่วขณะ ซึ่งความผิดพลาดเพราะหลงลืมไปชั่วขณะนั้น ถือไม่ได้ว่าเป็นความผิดพลาดโดยความตั้งใจ ผู้ร้องยื่นคำขอรับชำระหนี้ โดยระบุในคำขอรับชำระหนี้ว่าเป็นหนี้เงินกู้ประเภทต่าง ๆ ส่วนบัญชีรายละเอียดแห่งหนี้สินและทรัพย์สินอันเป็นหลักประกันก็ระบุว่าเป็นหนี้ตามสัญญาฉบับใดบ้าง โดยมีการระบุสัญญากู้เบิกเงินเกินบัญชี และสัญญากู้เงินไว้ด้วย ซึ่งทั้งสัญญากู้เบิกเงินเกินบัญชี และสัญญากู้เงินต่างก็ระบุที่ดินโฉนดเลขที่ 90590, 90591 และ 92401 เป็นทรัพย์สินหลักประกัน ข้อเท็จจริงที่ว่าผู้ร้องเป็นเจ้าของมีประกันในที่ดินทั้งสามแปลงจึงปรากฏในสัญญาที่นำเสนอต่อผู้คัดค้านแล้ว การที่ผู้ร้องมิได้ระบุที่ดินทั้งสามแปลงเป็นประกันในคำขอรับชำระหนี้จะฟังว่าผู้ร้องไม่ประสงค์ที่จะขอรับชำระหนี้อย่างเจ้าหนี้มีประกันเสียทีเดียวหาได้ไม่ การที่ผู้ร้องยื่นคำขอรับชำระหนี้โดยไม่แจ้งว่าเป็นเจ้าหนี้มีประกันจึงเกิดขึ้นโดยพลั้งเผลอ ผู้ร้องจึงขอที่จะขออนุญาตแก้ไขข้อความในรายการแห่งคำขอรับชำระหนี้ได้ตาม พ.ร.บ. ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 97

คำพิพากษา

คดีสืบเนื่องมาจากศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของจำเลยเด็ดขาด เมื่อวันที่ 16 กันยายน 2545 ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้มีคำสั่งอนุญาตให้แก้ไขคำขอรับชำระหนี้เพื่อให้ผู้คัดค้านดำเนินการจ่ายเงินจากการขายทอดตลาดให้แก่ผู้ร้องตามสิทธิอันพึงได้รับต่อไป ผู้คัดค้านยื่นคำคัดค้านขอให้ยกคำร้อง ศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งให้ยกคำร้อง ค่าฤชาธรรมเนียมให้เป็นพับ ผู้ร้องอุทธรณ์ โดยได้รับอนุญาตจากศาลอุทธรณ์คดีชั้นอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์คดีชั้นอุทธรณ์พิพากษากลับ อนุญาตให้ผู้ร้องแก้ไขข้อความในรายการแห่งคำขอรับชำระหนี้ได้ตามคำร้อง ค่าฤชาธรรมเนียมทั้งสองศาลให้เป็นพับ ผู้คัดค้านฎีกา โดยได้รับอนุญาตจากศาลฎีกา ศาลฎีกาแผนกคดีล้มละลายวินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงที่คู่ความไม่ได้แย้งกันในชั้นนี้ฟังเป็นยุติได้ว่า เมื่อวันที่ 17 ธันวาคม 2545 ผู้ร้องยื่นคำขอรับชำระหนี้ในมูลหนี้ตามสัญญากู้เบิกเงินเกินบัญชี สัญญากู้เงิน สัญญารับชำระหนี้ และสัญญาค้ำประกัน ในฐานะเจ้าหนี้มีประกันในที่ดินโฉนดเลขที่ 90077, 90516, 90517, 90581, 90582 และ 9230 พร้อมสิ่งปลูกสร้าง ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 96 (3) ผู้คัดค้านทำความเห็นควรให้ผู้ร้องได้รับชำระหนี้เต็มตามคำขอรับชำระหนี้ ศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งอนุญาตให้ผู้ร้องได้รับชำระหนี้ตามความเห็นของผู้คัดค้าน จากนั้นวันที่ 31 พฤษภาคม 2548 ผู้ร้องยื่นคำขอรับชำระหนี้ในมูลหนี้เดียวกันอีกอย่าง เจ้าหนี้มีประกันในที่ดินโฉนดเลขที่ 90590, 90591 และ 92401 พร้อมสิ่งปลูกสร้าง ตามมาตรา 95 ต่อมาผู้คัดค้านขายทอดตลาดที่ดินทั้งสามแปลงและมีคำสั่งในรายงานเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ ฉบับลงวันที่ 11 มีนาคม 2564 ให้ยกคำร้องที่ผู้ร้องยื่นคำขอรับชำระหนี้ตามมาตรา 95 และนำเงิน

ที่ได้จากการขายทอดตลาดเข้ากองทรัพย์สินของจำเลย โดยมีความเห็นว่า ผู้ร้องต้องเลือกใช้สิทธิตามมาตรา 95 หรือมาตรา 96 มาตราใดมาตราหนึ่งเท่านั้น เมื่อผู้ร้องยื่นคำขอรับชำระหนี้ตามมาตรา 96 (3) แต่ไม่ได้ระบุหลักประกันทั้ง 3 แปลง กรณีจึงมิใช่เรื่องผิดหลงตามมาตรา 97 ผู้ร้องต้องคืนหลักประกันให้แก่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ ต่อมาวันที่ 27 กันยายน 2564 ผู้ร้องยื่นคำร้องขอแก้ไขคำขอรับชำระหนี้โดยขอรับชำระหนี้อย่างเจ้าหนี้มีประกันที่ดินโฉนดเลขที่ 90590, 90591 และ 92401 พร้อมสิ่งปลูกสร้าง คดีมีปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของผู้คัดค้านว่า การที่ผู้ร้องขอรับชำระหนี้โดยระบุทรัพย์สินหลักประกันไม่ครบถ้วนเกิดขึ้นโดยพลั้งเพลอหรือไม่ เห็นว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 97 บัญญัติว่า "ถ้าเจ้าหนี้มีประกันขอรับชำระหนี้โดยไม่แจ้งว่าเป็นเจ้าหนี้มีประกันเจ้าหนี้นั้นต้องคืนทรัพย์สินอันเป็นหลักประกันแก่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ และสิทธิเหนือทรัพย์สินนั้นเป็นอันระงับ เว้นแต่เจ้าหนี้นั้นจะแสดงต่อศาลได้ว่า การละเว้นนั้นเกิดขึ้นโดยพลั้งเพลอในกรณีเช่นนี้ศาลอาจอนุญาตให้แก้ไขข้อความในรายการแห่งคำขอรับชำระหนี้ โดยกำหนดให้คืนส่วนแบ่งหรือกำหนดอย่างอื่นตามที่เห็นสมควรก็ได้" ซึ่งบทบัญญัติดังกล่าวมิได้ให้ความหมายของคำว่า "พลั้งเพลอ" ไว้ จึงต้องให้ความหมายของคำว่า "พลั้งเพลอ" ตามพจนานุกรม คือ ผิดพลาดเพราะหลงลืมไปชั่วขณะ ซึ่งความผิดพลาดเพราะหลงลืมไปชั่วขณะนั้น ถือไม่ได้ว่าเป็นความผิดพลาดโดยความตั้งใจ นอกจากนี้การเป็นเจ้าหนี้มีประกันกับเจ้าหนี้สามัญได้รับประโยชน์ต่างกันมาก หากไม่ใช่ความพลั้งเพลอ เจ้าหนี้มีประกันก็คงไม่ละเลยยื่นคำขอรับชำระหนี้โดยไม่ระบุว่าเป็นเจ้าหนี้มีประกัน กฎหมายล้มละลายจึงเห็นว่าอาจมีความพลั้งเพลอได้จึงกำหนดให้มีบทบัญญัติดังกล่าวแก้ไขไว้ ส่วนการที่ศาลจะอนุญาตให้แก้ไขได้หรือไม่ขึ้นอยู่กับพฤติการณ์แห่งคดีเป็นราย ๆ ไป คดีนี้ข้อเท็จจริงได้ความว่าผู้ร้องยื่นคำขอรับชำระหนี้ต่อผู้คัดค้านตามคำขอรับชำระหนี้และบัญชีรายละเอียดแห่งหนี้สินและทรัพย์สินอันเป็นหลักประกัน โดยระบุในคำขอรับชำระหนี้ว่าเป็นหนี้เงินกู้ประเภทต่าง ๆ ส่วนบัญชีรายละเอียดแห่งหนี้สินและทรัพย์สินอันเป็นหลักประกันก็ระบุว่าเป็นหนี้ตามสัญญาฉบับใดบ้าง โดยมีการระบุสัญญากู้เบิกเงินเกินบัญชีฉบับลงวันที่ 29 ธันวาคม 2536 และสัญญากู้เงินฉบับลงวันที่ 29 ธันวาคม 2536 ไว้ด้วย และหลักฐานประกอบนั้นก็คือสัญญาพร้อมบันทึกข้อตกลงซึ่งทั้งสัญญากู้เบิกเงินเกินบัญชีและสัญญากู้เงินต่างก็ระบุว่าเป็นหนี้โฉนดเลขที่ 90590, 90591 และ 92401 เป็นทรัพย์สินหลักประกัน ข้อเท็จจริงที่ว่าผู้ร้องเป็นเจ้าหนี้มีประกันในที่ดินทั้งสามแปลงจึงปรากฏในสัญญาที่นำส่งต่อผู้คัดค้านแล้ว การที่ผู้ร้องมิได้ระบุที่ดินทั้งสามแปลงเป็นประกันในคำขอรับชำระหนี้ ก็คงฟังว่าผู้ร้องไม่ประสงค์ที่จะขอรับชำระหนี้อย่างเจ้าหนี้มีประกันเสียทีเดียวหาได้ไม่ ทั้งตามบันทึกถ้อยคำแทนการซักถามพยาน นางสาวฐิติมา ทนายผู้ร้อง ก็ให้ถ้อยคำไว้ว่า ผู้ร้องมิได้มีเจตนาที่จะละเว้น ปกปิด ซ่อนเร้นทรัพย์สินหลักประกัน ทั้งมิได้มีเจตนาสละหลักประกัน เมื่อตรวจสอบพบว่ามีภาระบุทรัพย์สินหลักประกันไม่ครบถ้วนก็ดำเนินการยื่นคำขอรับชำระหนี้ตามมาตรา 95 และผู้คัดค้านได้ให้ผู้ร้องนำยึดทรัพย์สินหลักประกันขายทอดตลาด ส่วนผู้คัดค้านนำสืบเพียงว่าเมื่อผู้ร้องได้ใช้สิทธิในฐานะเจ้าหนี้มีประกันยื่นคำขอรับชำระหนี้ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 96 (3) และศาลมีคำสั่งอนุญาตให้ได้รับชำระหนี้แล้ว ผู้ร้องไม่อาจนำมูลหนี้เดียวกันมายื่นขอรับชำระหนี้ตามมาตรา 95 ได้อีก จึงเป็นกรณีผู้ร้องละเว้นไม่แจ้งว่าตนเป็นเจ้าหนี้มีประกันต่อผู้คัดค้าน ผู้ร้องต้องคืนทรัพย์สินหลักประกันทั้งสามแปลงดังกล่าวแก่ผู้คัดค้าน และสิทธิเหนือทรัพย์สินหลักประกันดังกล่าวเป็นอันระงับไป โดยผู้คัดค้านมิได้นำสืบให้เห็นว่าผู้ร้องมีเจตนาที่จะปกปิดทรัพย์สินหลักประกันเพื่อเอาเปรียบเจ้าหนี้อื่น ข้อเท็จจริงจึงฟังได้ตามที่ผู้ร้องนำสืบ

ว่า การที่ผู้ร้องยื่นคำขอรับชำระหนี้โดยไม่แจ้งว่าเป็นเจ้าหนี้มีประกันในที่ดินโฉนดเลขที่ 90590, 90591 และ 92401 เกิดขึ้นโดยพลั้งเผลอ ผู้ร้องชอบที่จะขออนุญาตแก้ไขข้อความในรายการแห่งคำขอรับชำระหนี้ได้ ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 97 ที่ศาลอุทธรณ์คดีชำนาญพิเศษอนุญาตให้ผู้ร้องแก้ไขข้อความในรายการแห่งคำขอรับชำระหนี้ได้ตามคำร้อง ศาลฎีกาเห็นพ้องด้วย ฎีกาของผู้คัดค้านฟังไม่ขึ้น พิพากษายืน ค่าฤชาธรรมเนียมในชั้นนี้ให้เป็นพับ

องค์คณะ

เดชา อัครวิงศ์ไพศาล · วิเชียร ดิเรกอุดมศักดิ์ · สัมพันธ์ บุญนาค

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/6390/2567>